

Αθήνα, 29 Μαρτίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Εσωτερικών

ΘΕΜΑ: «Αποκομματικοποίηση της Δημοσίας Διοίκησης μέσω της αξιοκρατικής κάλυψης των θέσεων ευθύνης και η συμβολή των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ και του Κλάδου Επιτελικών Στελεχών»

Κυρία Υπουργέ,

Η παρούσα κυβέρνηση όπως και πολλές προηγούμενες, διακήρυξε σε πολλούς τόνους και με πολλούς τρόπους, την πρόθεσή της να πετύχει αποκομματικοποίηση της Δημόσιας Διοίκησης και γενικά σε όλη τη λειτουργία του Δημοσίου Τομέα. Η αποκομματικοποίηση αποτελεί ειδικότερη έκφραση της χρηστής διοίκησης του Δημοσίου, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τόσο την αξιοκρατική κάλυψη των θέσεων ευθύνης όσο και την αποδοτική και αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του Δημοσίου προς όφελος των πολιτών και με απώτερο σκοπό την κοινωνική ευημερία.

Η ίδρυση του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) με τον Ν. 1388/1983 με συνιστώσες μονάδες του την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ) και το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.) συνέβαλε σημαντικά στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης. Όμως οι νομοθετικές παλινδρομήσεις σε ότι αφορά τον τρόπο επιλογής των προϊσταμένων σε θέσεις ευθύνης καθώς και την ιδιαίτερη θέση των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ, που και νομολογιακά αναγνωρίζεται ως τέτοια από σειρά αποδεκτών γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ)¹ και από αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ)² δεν επέτρεψε να παγιωθεί ένα σταθερό και αξιοκρατικό σύστημα επιλογής τους.

Όλες οι προσπάθειες θέσπισης συστήματος επιλογής προϊσταμένων ήταν θνησιγενείς ή βραχύβιες και από την τελευταία του Ν. 4369/2016 διατηρήθηκε με τροποποιήσεις μόνο η επιλογή Γενικών Διευθυντών από Ειδικά Συμβούλια (ΕΙΣΕΠ) ενώ ανεστάλη αόριστα η επιλογή Διευθυντών και Τμηματάρχων μέχρι σήμερα, από τον Ν. 4622/2019.

¹ Ενδεικτικά 102/2003, 190/2012, 122/2001, 166/2000, 63/2010, 307/2016 ΝΣΚ

² Ενδεικτικά 2774/2006 ΣτΕ

Ακόμα χειρότερα η παραβίαση από το Δημόσιο και τα όργανά του της ίδιας της νομοθεσίας που το ίδιο παρήγαγε, μέσω της τοποθέτησης προϊσταμένων χωρίς προκήρυξη των θέσεων και σύγκριση προσόντων ή κρίση από υπηρεσιακά συμβούλια, προκάλεσε την αναστολή αξιοκρατικών διαδικασιών σε όλα τα Υπουργεία για πολλές δεκαετίες και μέχρι σήμερα. Με εξαίρεση τις θέσεις των Γενικών Διευθυντών που πλέον καλύπτονται μέσω διαδικασίας προκήρυξης και κρίσης από υπηρεσιακά συμβούλια, οι θέσεις Γενικών και Ειδικών Γραμματέων, Διευθυντών και Τμηματαρχών καλύπτονται με άμεσο διορισμό από μονομελές όργανο χωρίς προκήρυξη ή και διαγωνισμό. Ειδικά για τους Διευθυντές και Τμηματάρχες δεν έχουν προκηρυχθεί θέσεις για το σύνολο σχεδόν των Υπουργείων επί δεκαετίες (πλην ελαχίστων εξαιρέσεων).

Παράλληλα, από παλαιότερες προσπάθειες αποτίμησης της αξιοποίησης των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ³ κατέστη φανερό ότι και οι ίδιοι είναι δυσαρεστημένοι αλλά και ότι δεν αξιοποιούνται τα προσόντα τους, ούτε σε θέσεις προϊσταμένων, ούτε γενικά σε επιτελικές θέσεις, παρά το γεγονός ότι η ΕΣΔΔΑ εξ αρχής ήταν και είναι σχολή παραγωγής στελεχών και όχι απλών υπαλλήλων, έστω και προσοντούχων. Η ανάλογη γαλλική σχολή (ENA) μεριμνά για την ανάληψη θέσεων προϊσταμένων άμα τη αποφοίτησεί. Οι ευνοϊκές διατάξεις του ν. 2527/97 περί αυτοτελούς κρίσης ή τοποθέτησης σε επιτελικές θέσεις με την αποφοίτηση καταργήθηκαν ενώ οι εναπομείνουσες διατάξεις περί ποσόστωσης 10% και 20% υπέρ των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ για τις θέσεις Διευθυντών και Τμηματαρχών αντίστοιχα του αρ. 13 παρ. 1 του Ν. 3200/2003 παραβιάζονται συστηματικά από τη Διοίκηση παρά τη μη κατάργησή τους⁴.

Η πρόσφατη ίδρυση του διυπουργικού Κλάδου των Επιτελικών Στελεχών ως ένα ακόμη βήμα προς την αξιοκρατική στελέχωση της Δημόσιας Διοίκησης συναντά πολλά προσκόμματα και καθυστερήσεις με πιο χαρακτηριστική τη μη τοποθέτηση επί εννέα μήνες των ήδη πιστοποιημένων, από τον Ιούνιο του 2023, υπαλλήλων. Η επικείμενη υπογραφή των μετατάξεων και η όλη διαδικασία διενεργήθηκε αφενός με πολλά στοιχεία καινοτόμα όπως εξετάσεις διαδικτυακές, μαθήματα με τηλεεκπαίδευση, διαρκής εκπαίδευση και μετά την πιστοποίηση, μαθήματα από στελέχη ξένων κυβερνήσεων κλπ., αφετέρου με στοιχεία αδιαφάνειας π.χ. μεγάλη καθυστέρηση, ασάφεια σημαντικών προσόντων, αίτηση κατάθεσης δικαιολογητικών από τους ενδιαφερόμενους ανά αυτά αναζητούνται αυτεπάγγελτα, μη δημοσιοποίηση των συντελεστών βαρύτητας για κάθε προσόν, μη γνωστοποίηση της γνωμοδότησης της αρμόδιας επιτροπής Κινητικότητας κλπ.

³ Ενδεικτικά μία έρευνα του 2018 όταν οι απόφοιτοι ήταν περί τους 2500: <https://www.ekdd.gr/wp-content/uploads/2021/07/%CE%A0%CE%95%CE%A7%CE%9B%CE%99%CE%92%CE%91%CE%9D%CE%99%CE%94%CE%97%CE%A3-%CE%97%CE%9B%CE%99%CE%91%CE%A3.pdf>

⁴ Ενδεικτικά 2085/2006 ΔΕφ Αθηνών

Οι ανωτέρω διαπιστώσεις προκαλούν εύλογες αμφιβολίες εάν η πρόθεση της Κυβέρνησης είναι όντως η αποκομματικοποίηση της Δημόσιας Διοίκησης σε συμφωνία με την ευρωπαϊκή αντίληψη για τη Δημόσια Διοίκηση, αλλά και με τις συνταγματικές απαιτήσεις για διαφάνεια, αξιοκρατία, λογοδοσία και γενικά χρηστή διοίκηση, ορισμένες εκ των οποίων αποτυπώθηκαν και σε νομοθετικά κείμενα όπως ο Ν. 4622/2019, ή αν απλά είναι μια ακόμη απόπειρα εικονικής διευθέτησης των προβλημάτων της Δημόσιας Διοίκησης και μετάθεσής τους για το μέλλον.

Δεδομένου του ότι έχει διακηρυχθεί η πρόθεση της Κυβέρνησης για αποκομματικοποίηση της Δημόσιας Διοίκησης, κάτι που είναι παράλληλα και ευρωπαϊκή και συνταγματική υποχρέωση της χώρας μας.

Δεδομένου ότι η χρηστή διοίκηση θα έχει πολλαπλά οφέλη όχι μόνο για την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών του Δημοσίου, αλλά και για αυτή καθαυτή την οικονομική ευρωστία και επιβίωσή του Ελληνικού Κράτους σε ένα ανταγωνιστικό και ρευστό διεθνές περιβάλλον.

Δεδομένου ότι η συμβολή των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ και του Κλάδου των Επιτελικών Στελεχών είναι καίριας σημασίας παράγοντες τόσο για την εμπέδωση πνεύματος ευνομίας και χρηστής διοίκησης στη Δημόσια Διοίκηση όσο και για την εφαρμογή των αρχών της χρηστής διοίκησης.

Ερωτάσθε κα Υπουργέ,

1. Ποια είναι τα στατιστικά στοιχεία για τους υπηρετούντες αυτή τη στιγμή σε θέσεις ευθύνης (Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, Γενικοί Διευθυντές, Διευθυντές, Τμηματάρχες) ανά Υπουργείο και πόσοι εξ αυτών έχουν τοποθετηθεί μετά από προκήρυξη της θέσης τους και κρίση από υπηρεσιακό συμβούλιο;
2. Πόσες προκηρύξεις θέσεων ευθύνης (για Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς Υπουργείων, Γενικοί Διευθυντές, Διευθυντές, Τμηματάρχες) έχουν γίνει την τελευταία 20ετία ανά Υπουργείο και πόσες από αυτές ολοκληρώθηκαν;
3. Πόσοι είναι οι απόφοιτοι της ΕΣΔΔΑ ως σήμερα συνολικά και ανά υπουργείο και πόσοι εξ αυτών κατέχουν ή κατείχαν θέση ευθύνης (ως Γενικοί ή Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, Γενικοί Διευθυντές, Διευθυντές, Τμηματάρχες) μέσω κρίσης από υπηρεσιακό συμβούλιο και πόσοι άνευ τέτοιας κρίσης;

4. Σε πόσα και ποια Υπουργεία παραβιάζεται η ποσόστωση 5% και 10% του ν. 3200/2004 υπέρ των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ για τις θέσεις Διευθυντών και Τμηματαρχών αντίστοιχα ;
5. Προτίθεσθε να ενισχύσετε την αξιοκρατία και την αποκομματικοποίηση στην κατάληψη θέσεων ευθύνης με νομοθετική ρύθμιση που θα ενισχύει αυτή την ποσόστωση ή θα την επεκτείνει και για άλλες θέσεις ευθύνης ή να επαναφέρεται τη ρύθμιση για αυτοτελή κρίση των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ μέχρι την πλήρη αξιοποίησή τους;
6. Προτίθεσθε να αναλάβετε νομοθετική πρωτοβουλία ώστε να προκηρυχθούν όλες οι θέσεις των Υπουργείων που δεν έχουν καταληφθεί μετά από κρίση των υποψηφίων από υπηρεσιακό συμβούλιο, ώστε να καλυφθούν αξιοκρατικά και με αντικειμενικά κριτήρια και μετά από κρίση υπηρεσιακού συμβουλίου;
7. Προτίθεσθε να αιφνιδιάσετε τα Επιτελικά Στελέχη με την υπογραφή των αποφάσεων μετάταξης χωρίς επίσημη ενημέρωσή τους χωρίς να γνωρίζουν ούτε καν οι ενδιαφερόμενοι τη γνωμοδότηση και το πρακτικό της Επιτροπής Κινητικότητας και τα κριτήρια βαρύτητας των προσόντων, ώστε να ασκήσουν ενστάσεις εγκαίρως ή αντιθέτως θα ακολουθήσετε τις προφανείς διαδικασίες χρηστής διοίκησης που προβλέπουν διαφάνεια σε κάθε φάση των σύνθετων ενεργειών της Διοίκησης, δίνοντάς τους τη δυνατότητα υποβολής ενστάσεων σε περίπτωση προφανών λαθών της Επιτροπής (π.χ. πρόταση για μετάταξη σε θέση που δεν έκανε αίτηση ο ενδιαφερόμενος) με τη γνωστοποίηση του πρακτικού της Επιτροπής αυτής;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Δημήτριος Νατσιός

Τάσος Οικονομόπουλος

Γεώργιος Ρούντας

Κομνηνός Δελβερούδης

Ασπασία Κουρουπάκη

Νικόλαος Παπαδόπουλος

Ανδρέας Βορύλλας

Σπυρίδων Τσιρώνης

Γεώργιος Αποστολάκης

Νικόλαος Βρεττός